

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **22 listopada 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak (spr.)
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Ewa Madera
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **22 listopada 2012 r.**

na rozprawie

sprawyz wniosku **J. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **11 czerwca 2012 r.** sygn. akt **IV U 544/11**

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. na rzecz wnioskodawcy J. B. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt III AUa 817/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 kwietnia 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t. jedn. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227) odmówił wnioskodawcy J. B. prawa do emerytury, ponieważ nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Do powyższego okresu Zakład nie zaliczył okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) w G. od 20.07.1972 r. do 31.05.1999 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany i przyznania dochodzonego świadczenia, zarzucając naruszenie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Wyrokiem z dnia 11 czerwca 2012 r. sygn. akt IV U 544/11 Sąd Okręgowy w Krośnie Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od daty złożenia wniosku.

Sąd ustalił, że J. B., ur. (...), w okresie od 1.09.1965 r. do 31.12.2010 r. był zatrudniony w Zakładzie (...) w G.. Wnioskodawca pracował na stanowisku tokarz odlewów – tokarz od 1.01.1969 r. do 19.07.1972 r., następnie na stanowiskach: starszego dyspozytora, starszego referenta technicznego, samodzielnego dyspozytora i specjalisty dyspozytora w okresie od 20.07.1972 r. do 31.10.1998 r., wykonując prace kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane były prace spawalnicze, a w okresie o 1.11.1998 r. do 31.05.1999 r. J. B. wykonywał prace szczególnie obciążające wzrok i wymagające precyzyjnego widzenia na stanowisku operatora mikroskopów i monitorów ekranowych. W drugim z wymienionych okresów wnioskodawca kontrolował produkcję na wydziale obudów, aż do montażu finalnego wyrobu, nadzorując pracę na stanowiskach spawalniczych, galwanicznych, kuziennicznych, aż do pomalowania i montażu wyrobów. Zakład (...) produkował urządzenia górnicze i wiertnicze.

Celem ustalenia, czy wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu organizacji i zarządzania przemysłem, który ocenił, że w całym okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) wnioskodawca wykonywał prace wymienione w załącznikach do rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983 r. oraz do zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12.08.1983 r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach. Wobec zarzutów organu rentowego Sąd dopuścił dowód z drugiej opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, który przedstawił odmienną ocenę charakteru zatrudnienia wnioskodawcy, stwierdzając że wnioskodawca nie pracował w warunkach szczególnych. Powyższa opinia nie została podzielona przez Sąd, który ocenił, że dokonane w postępowaniu sądowym ustalenia pozwalają na przyjęcie, że będąc zatrudnionym w Zakładzie (...) w G. w okresie od 20.07.1972 r. do 31.05.1998 r., wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał – wymienione w wykazie A, dziale XIV, poz. 24 – prace kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na wydziałach i oddziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace spawalnicze. Natomiast w okresie od 1.11.1998 r. do 31.05.1999 r. wnioskodawca wykonywał prace wymienione w wykazie A, Dziale XIV, poz. 5 rozporządzenia RM z 7.02.1983 r. Zdaniem Sądu wnioskodawca spełnił warunek posiadania, co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W apelacji od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 233 kpc, poprzez błędne zastosowanie i przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów. Apelujący wniósł o dopuszczenie w postępowaniu apelacyjnym dowodu z opinii biegłego z zakresu organizacji i zarządzania przemysłem na okoliczność ustalenia, czy wnioskodawca faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych bądź o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu apelujący podniósł, że w sytuacji wydania w sprawie dwóch rozbieżnych opinii biegłych, niewłaściwym było wydanie wyroku na podstawie niepełnej, pozbawionej waloru fachowości i opartej na zeznaniach świadków opinii biegłego R. F..

W odpowiedzi na apelację organu rentowego, wnioskodawca domagał się jej oddalenia, ponieważ Sąd I instancji trafnie ocenił całość materiału dowodowego w granicach swobodnej oceny dowodów określonej w art. 233 kpc.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu, ponieważ zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Krośnie jest trafny i nie narusza prawa.

Przedmiotem sporu w sprawie była ocena uprawnienia J. B. do emerytury w obniżonym wieku ze względu na zatrudnienie w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227). Bezsprzeczne w sprawie było, iż J. B. ukończył 60 lat życia, oraz legitymuje się ponad 25 – letnim stażem ubezpieczenia. Spornym natomiast pozostawało, czy będąc zatrudnionym w Zakładzie (...) w G. w okresie od 20.07.1972 r. do 31.05.1999 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze pracę wykazaną w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu I instancji dokonane na podstawie przeprowadzonych dowodów z zeznań świadków, dokumentów pracodawcy wnioskodawcy oraz zeznań samego wnioskodawcy. Szczegółowo przeprowadzone postępowanie dowodowe w tym zakresie wskazywało na wykonywanie przez J. B. w spornym okresie pracy w warunkach szczególnych. Ustalone fakty wystarczały dla rozstrzygnięcia sprawy, które zapadło przy właściwym i prawidłowym zastosowaniu norm prawa materialnego. Dlatego też Sąd drugiej instancji nie podziela zarzutu naruszenia art. 233 kpc i stwierdza, że działania Sądu w zakresie dokonywania ustaleń faktycznych i ich oceny przeprowadzone zostały w sposób prawidłowy.

Zważywszy na treść apelacji pozostaje do rozważenia kwestia oceny i skutków opinii biegłych w sprawach o prawo do emerytury w obniżonym wieku. W pierwszej kolejności należy zatem uczynić podstawową uwagę, iż rzeczą biegłego jest opiniowanie w zakresie swej specjalności, a nie dokonywanie ustaleń w zastępstwie sądu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy (§ 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie wymaga wiadomości specjalnych uzasadniających prowadzenie dowodu z opinii biegłego (tak też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2000 r., II UKN 446/99, OSNP 2001/18/562).

Opinie biegłego w tego rodzaju sprawach są wątpliwe, jeśli chodzi o okoliczności dotyczące stanu faktycznego, istnieje bowiem trudność w oddzieleniu tego, co w istocie jest elementem tego stanu faktycznego, od tego co jest jego oceną wymagającą wiadomości specjalnych. Dyskusyjnym również pozostaje, czy w istocie przyporządkowanie konkretnych warunków zatrudnienia do pozycji rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymaga powoływania biegłego.

Z pewnością jednak błędny jest takie rozumienie opinii biegłego, aby opierając się na twierdzeniach faktycznych biegłego wysuwać konkretne wnioski dla ustaleń faktycznych będących podstawą rozstrzygnięcia. Nie można bowiem rozstrzygać stanu faktycznego poprzez kolejne opinie biegłych, bo prowadziłyby to do sytuacji, w której orzeczenie końcowe wydawałby biegły zamiast sądu.

W tym miejscu powtórzyć należy za Sądem Najwyższym, że same różnice w opiniach biegłych, nawet znaczne, nie stanowią jeszcze podstawy do uwzględnienia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego, bowiem ocena dowodów i wskazanie tych, którym przyznaje się walor wiarygodności, jest rzeczą sądu i mieści się w ramach swobody określonej w art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2005 r., IV CK 526/04, Lex 177281).

Z tego względu oddalono zgłoszony w postępowaniu apelacyjnym wniosek dowodowy organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z kolejnej opinii biegłego z zakresu organizacji i zarządzania przemysłem. Okoliczności, na

które zgłaszano przedmiotowy wniosek, były już przedmiotem badania i ustaleń Sądu I instancji i na obecnym etapie postępowania sądowi odwoławczemu pozostaje tylko ich ocena.

Konkludując, Sąd pierwszej instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe w sprawie, zmierzające do ustalenia, czy wnioskodawca spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku, zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a zebrane dowody należycie ocenił w ramach przysługującego mu w tym względzie uprawnienia swobodnej oceny dowodów, o jakim stanowi art. 233 § 1 kpc.

Z podanych przyczyn orzeczono jak w punkcie I sentencji na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc, przy uwzględnieniu taryfowych stawek tego wynagrodzenia przewidzianych w § 13 ust. 1 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U Nr 163 poz. 1348 ze zm.)

Zarządzenie:

(...)

(...)